TEKST & TEGNING

Blad for tegneserie-interesserte Nr. 10

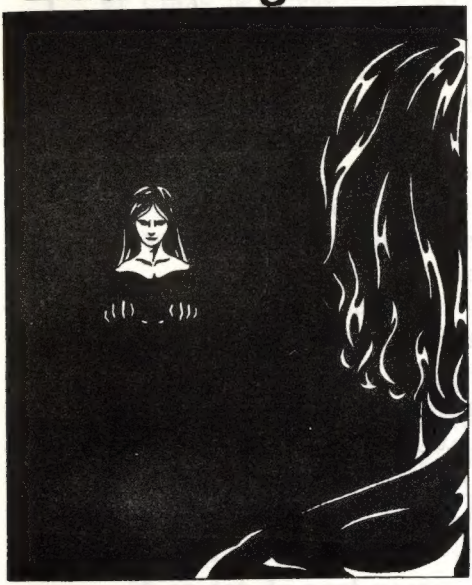

TEKST & TEGNING (tidl. SERIELESEREN) nr. 10 (nr. 3/1979). Redaktør og utgiver: Jon Gisle. Layout: Elin Amundsen.
TEKST & TEGNING utkommer 4 ganger i året. Abonnement 4 numre: kr. 20,-. Løssalg: kr. 6,-.
Annonsepriser: 1/1 side kr. 150,-, 1/2 side kr. 80,-, 1/4 side kr. 50,-. For annonser som må uttegnes av redaksjonen, beregnes et tillegg på 40 %. Rubrikkannonser: kr. 2,- per linje, minimum kr. 10,- per annonse.
Adresse: Jon Gisle, Glückstads gate 5, Oslo 1.
Postgirokonto: 2 29 43 79.
Dette nummer er tilegnet Rattata.

FORSINKELSER

har det vært mange av i Serieleseren/Tekst & Tegnings historie. Dessverre har vi fått en forsinkelse nå igjen, for dette nummeret skulle egentlig ha vært sendt på markedet i begynnelsen av september. Så brøt det ut brann i Glückstads gt. 5, og det er som kjent Tekst & Tegnings adresse. Både vi og bladet slapp bra fra det, men det tok noen uker å få soten ut av huset, og i den tiden sto arbeidet med T&T stille.

Ikke desto mindre håper vi å få neste nummer, nr. 11, ut før jul, slik planen opprinnelig var. Og dermed er vi i rute igjen.

De fleste har nå betalt abonnementet, men det er stadig enkelte som skylder oss penger. Husk at bladets økonomi er avhengig av at abonnentene betaler i tide. Hvis du finner et stort, stygt kryss i ruta til høyre her, betyr det at du ikke har betalt, og at du snarest bør løpe til postkontoret og sende 20 kr. til postgirokonto 2 29 43 79. For dem som har abonnementer som løp ut med nr. 8, er dette siste varsel. De som ikke betaler, blir automatisk strøket av abonnentlista før neste nummer sendes ut.

DANMARK

Egentlig har det aldri vært meningen å lage temanumre av Serieleseren/Tekst & Tegning. Likevel er det nummeret du nå holder i hånden, halvveis et Danmarksnummer.

I løpet av året har det kommet inn mye stoff fra og om Danmark, og det meste offentliggjør vi nå. Det skjer nemlig mye på tegneseriefronten i Danmark. Selv om situasjonen for de profesjonelle serietegnerne ikke er lystelig der heller, klarer de seg iallfall noe lettere enn her i Norge. Blant de fremste yngre danske seriekunstnere er Claus Deleuran, som Velle Espeland presenterer her i bladet. For øvrig vrimler det av amatørtegnere i Danmark. Noen av dem har utgitt den store serieantologien Hård Kost, som vi har en omtale av inne i bladet. Mange av amatørtegnerne er organisert i Det danske tegneserieforbund, som vi også er innom i dette nummer. Dessverre må én av Danmarks-artiklene, en større sak av Freddy Milton, vente til neste nummer på grunn av plassnød.

KVINNER

er mangelvare i tegneserier. I et blad som Donald Duck & Co utgjør de sjelden mer enn ca. 10 % av persongalleriet, og når de er med, spiller de gjerne lite flatterende tradisjonelle kvinneroller. Dette mønsteret går igjen i de aller fleste tegneserier, selv om det fins hederlige unntak.

Så er det da også nesten bare menn som lager serier. I fanbevegelsen finner vi også få kvinner, og det er nesten bare menn som skriver om tegneserier. Kvinner kan i mye mindre grad enn menn kjenne seg igjen i tegneserienes verden. Følgelig er kvinner lite interessert i tegneserier, og kvinnebevegelsen har hittil latt seriene få slippe mye lettere enn de fortjener.

Av Tekst & Tegnings abonnenter er 3 % kvinner. I herværende nummer av bladet kan både de 3 og de 97 prosentene få tygge på en artikkel om tegneserienes kvinnesyn. Vi tar gjerne imot debattinnlegg etterpå.

Forsiden: Fra en serie av Torstein Gundersen i Det danske tegneserieforbunds blad På Stribe. En meget helhetlig komponert eksperimentserie.

Baksiden: Freddy Milton, som etter hvert har blitt en av de mést fremtredende serieskapere i Danmark, har droppet Hakke Hakkespett til fordel for dragen Gnuff.

Leif Wølner

...og hans muntre meritter

del 2

I del I av denne avhandlingen kom jeg noe inn på wild-west-filmenes rolle som en forutsetning og inspirasjon for Lucky Luke-seriene, og antydet vel kanskje at disse filmene ofte befant seg på et mediokert eller rett ut sagt lavpannet kunstnerisk plan. Men rett skal være rett: Det har vært laget en del gode western-filmer opp gjennom filmhistorien, og enkelte av disse er representative for det beste i filmkunsten overhodet. - En av disse igjen er John Fords "Stagecoach" eller "Diligensen" (eller "Siste vogn til Lordsburg" som den het på TV) fra 1939, hvor western-miljøet brukes til å fremstille et psykologisk drama med handling på flere plan, hvor personene gjennomlever en "katharsis" og forandrer seg, stort sett til det bedre. I dette tilfelle dreier det seg om en liten gruppe mennesker av vidt forskjellig sosial bakgrunn og personlighet som under en dramatisk diligensereise forenes i et usedvanlig fellesskap.

Lucky Luke-historien "Diligencen" (dansk LL nr. 1) er ifølge Morris sterkt inspirert av Fords klassiske film. Også her rystes en liten gruppe diligensereisende sammen i en dramatisk og spenningsfylt historie, men med adskillig mer komiske konsekvenser enn i Fords film! Persongalleriet har visse likheter med menneskene i filmen; i begge historiene viser den mest erverdige personen seg å være en sviker av fellesskapet; og i én av personene, den ydmyge bokholder og tøffelhelt Oliver Flimsy, har Morris tydelig portrettert skuespilleren Donald Meek som hadde en av filmens store roller. - Når jeg velger å innlede omtalen av de enkelte LL-albums med Diligencen som ikke er utgitt på norsk, skyldes det at jeg ønsker a) å gi artikkelen snobbeverdi ved å blære med mine kunnskaper om western-genrens store representasjonsfilmer, samt b) øve press på Nor-

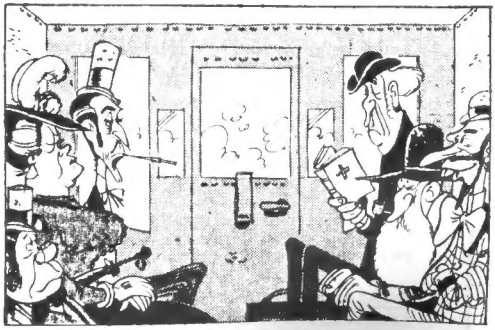

Diligensen.

disk forlag/Semic slik at de snarest mulig utgir den! Det dreier seg nemlig om en av Goscinnys aller beste historier, med dens bortimot ideelle blanding av spenning og stor humor, og med et virkelig praktfullt persongalleri som er presist og charmerende karakterisert - særlig kanskje er kusken Hank Bully et forfriskende bekjentskap. Skildringen har en god dash av gangbar psykologi.

Mer enn en dash psykologi finner vi i fortellingen om Ma Dalton (norsk LL nr. 23). Merkelig nok er dette et av de siste Dalton-historiene (fra 1971), for det er intet mindre enn et nøkkelalbum for forståelsen av Dalton-brødrenes kollektive og individuelle psyke. Dette er første og siste gang vi møter Dalton-karenes mor "in person" - men fra andre kilder vet vi litt om brødrenes familiebakgrunn: Deres oppdragelse var meget streng, og oppveksten fylt av slit for det daglige utkomme - allerede på sin 7-årsdag var yngstegutten Averell med på sitt første postran sammen med resten av familien; da Pa Dalton fylte 50 var hele familien for første gang sammen om å røve et tog, hvilket gjorde faren så rørt at ingen av guttene fikk juling den dagen; og da de feiret julaften ved å rane en bank tvang Ma Dalton bankdirektøren og kassereren til å synge julesalmer for barna. Da Pa Dalton omsider forlot sin familie under et ekstra kraftig dynamittinbrudd ble Ma Dalton familiens kriminelle overhode, og etter hvert som barndomsforbryterne vokste opp og stiftet bekjentskap med statenes fengselsvesen ble det god bruk for hennes gamle spesialitet i matveien: kake med innbakt fil.

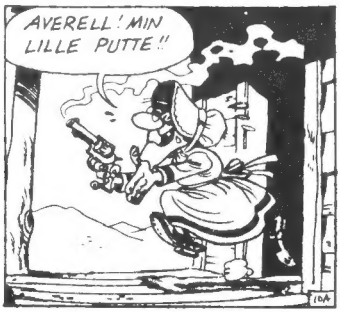

Ma Dalton.

I heftet om Ma Dalton er brødrene, tydeligvis for første gang på flere år, på vei hjem til moren etter en vellykket fengselsflukt. De mottas som seg hør og bør med et mistenksomt revolverskudd, men da mamma Dalton gjenkjenner mammadalten Averell blir gjensynsgleden stor. Dog blandes der snart malurt i gledens beger. Ma Dalton behandler sine voksne sønner akkurat som i de gode gamle dager, hvilket er utmerket for den bortskjemte Averell men ikke for brødrene hans: Da Jack skjeller ut Averell for en @%&#!, vasker Ma munnen hans med såpe (som ble Averells livrett etter at Jack tvang ham til å spise den!); og da Joe omsider røper for henne at han og de andre 2 har foretatt en serie vellykkede bankran i omegnen får han - den beryktede Joe Dalton og familiens overhode - juling på blanke messingen fordi han ikke hadde bedt henne om lov først. Dette familieoppgjøret renser imidlertid luften, og mamma gir sønnene lov til å fortsette raneriet - men under hennes ledelse! - Som vi skjønner er mamma Dalton en ikke ganske alminnelig personlighet - i henne har Goscinny maktet å innkorporere de beste borgerlige og kriminelle dyder, og historien om henne og hennes utad

så beryktede men innad så frustrerte sønner er en meget rik parodi på alt som heter gammeldags barneoppdragelse, besteborgerlig livsstil og matriarkatet m.m. Kanskje Goscinny/Morris' vittigste LL-album.

I Brødrene Dalton blir kurert (nr. 18) er det virkelig psykologi ute og går! Professor Otto von Himbeergeist, en forgjenger til den senere så berømte Doktor Sigmund Freud, har en teori om at forbrytere er syke mennesker som kan helbredes ved at man finner ut av hva det var i deres fortid som førte dem ut på skråplanet - og han har kommet fra Europa til det ville vesten for å utprøve sin teori på noen "forbrytere av klasse", nemlig Daltons. Disse går villig med på å la seg utspørre (eller psykoanalysere som det ikke het ennå), da de, dersom de kan få professoren til å tro at hans behandling gjør dem "friske", har utsikt til å bli satt på frifot. Professoren er en ildsjel med urokkelig tro på sine idéer og sine evner, og overhører totalt advarslene fra Lucky Luke, som av selveste Det Vitenskapelige Akademi er blitt satt til å assistere prof. v. Himbeergeist i hans psykologiske eksperimenter med farlige forbrytere. Professoren har en ubehagelig evne til å finne frem til svake punkter hos de

Potensforlengere?

mennesker han møter, men av Daltonbrødrene er det bare Averell som virkelig lar seg påvirke av behandlingen; de andre gjør gode miner til slett spill, gjennomskuet av Lucky Luke men ikke av professoren. For øvrig gjennomgår prof. v. H. selv en interessant forvandling ...

Også Lucky Luke blir utsatt for "psykoanalyse", da professoren finner hans sterke motstand mot Dalton-eksperimentet interessant og begynner å spørre ham ut om hans motiver, hvilket raskt går den ellers så harmoniske Luke på nervene. - Hva som virkelig er interessant i denne forbindelse - og i en tid hvor sex stadig er bannlyst i humoristiske tegneserier - er en uttalelse av professoren på side 15! Der står Lucky Luke og snurrer revolveren sin mens han snerrer til Daltons at de har å holde seg på matta, ellers skyter han. Professoren peker med sin lange pipe på Lukes revolver og spør: "Du kjenner deg sikker med den, eller hva?" Luke svarer "?", og Joe Dalton skyter inn "Ja! Han er som besatt av den!" Til dette kommenterer professoren, i den norske utgaven: "Riktig, Mr. Dalton! Våpenet er et symbol for ham!" Men i den danske utgaven lyder samme kommentar slik: "Hmm ... sandsynligvis en slags potensforlænger!" Uha ...

Keiser Smith (nr. 15) er kvegoppdretteren Dean Smith, hvis enorme og ærlig opparbeidede rikdom på et tidspunkt har gått til hodet på ham så han innbiller seg at han er Keiser av USA! Han strør om seg med en rekke fine titler og æresbevisninger, og for å more seg selv har han skaffet seg en enorm privat hær, bestående av egnens cowboys i strålende uniformer og ut-

styrt med de mest moderne våpen. Smith selv er en utpreget vennlig og ufarlig liten mann, så lenge han bare får beholde illusjonen om sin keiserverdighet. Og det får han - så lenge han betaler sine "soldater" vel og så lenge det morer befolkningen i byen Grass Town ("Henging døgnet rundt") å behandle ham som en "keiser". Hans nestkommanderende, "oberst" Gates, som var Smiths gårdskokk før Smith ble sinnssyk, er en ydmyg og loyal streber som tar sin eksalterte posisjon og sine fjonge titler og medaljer dødsens alvorlig, og som utfører de keiserlige befalinger til punkt og prikke og litt til. - En bankrøver, Buck Ritchie, ser muligheter for å sko seg på denne absurde situasjonen, og klarer å spille keiseren og Grass Town ut mot hverandre slik at han selv kommer i maktposisjon (som keiserlig "utenriksminister" m.m.) og kan tømme byens bank i "keiserens" navn. Lucky Luke, som har advart befolkningen mot den makt som "klovnen" Smith og hæren hans representerer, arresteres sammen med byens ledende borgere. En standrett bestående av Smith, Ritchie og den ytterst nidkjære oberst Gates som leder retten, anklager dem for høyforræderi; og Gates, som har en høne å plukke med Lucky Luke fra før, dømmer ham til døden. Luke klarer å stikke av, og ordner opp i sakene på enmannshånd og i sin beste stil. Osv.

Dette er et tørt og altfor ufullstendig riss av handlingen (men det har heller ikke vært min hensikt å gjenfortelle historiene og dermed ødelegge noe av moroa for nye lesere av LL!). Personskildringen har imidlertid visse perspektiver. Det dreier seg om et maktspill mellom tre store "nuller": Dean Smith er egentlig en dott av en

Casus 1: Keiser.

mann, som beskyttes av sin rikdom og av sin totalt manglende kontakt med virkeligheten. Han har råd til å "leke farlig", og makt nok til å tvinge den "ulydige" byen Grass Town i kne for å statuere et eksempel for resten av USA ... Buck Ritchie er realpolitikeren og intrigemakeren som er så lur at han lurer seg selv til slutt. Hans eneste tanke er å benytte sin posisjon til å robbe banker, og han overlater gjerne styret og stellinga til Smith og Gates. Men da han, fordi Smith nekter ham å robbe banken i Longhorn Gulch, vil spille Gates ut mot Smith, går det ikke bra - dels fordi Gates er det største nullet av dem alle og dels fordi Luke har situasjonen under kontroll. Men

Casus 2: Nestkommanderende m/utenriksminister.

Forts. side 13

VELLE ESPELAND:

Claus Deleuran

Teikneserien er eit medium som er langt mindre knytt til språket enn til dømes litteraturen er. Difor burde det vera grunnlag for at svenske og danske serieskaparar kunne verta betre kjent i Noreg, og med aukande interesse for seriane får vi håpe at seriar frå nabolanda kan koma i handelen. Ein av dei serieskaparane som fortener eit breiare publikum, er dansken Claus Deleuran. Han har ikkje nokon stor produksjon bak seg, men seriane hans er så fulle av pussige innfall og varm, menneskeleg humor at dei er mellom dei seriane eg set størst pris på å lesa.

Eg kjenner berre fire eigentlege teikneseriar frå Claus Deleurans hand: Ein liten 12 siders parodi s/s Plimsollers rejse (prenta i Freddy Miltons blad Sejd 1 og 2, 1973), Bjarkes saga (prenta i Sejd 8, 1976) og så dei to store verka Thorfinn (fyrst prenta som 3 strips vekeserie i Politisk Revy, sidan samla til to 48 siders album, 1972 og 1974) og Rejsen til Saturn (vekeserie i Corsaren, samla til eit album på heile 63 sider i 1978). Deleuran livnærer seg som teiknar, og utover desse seriane dukkar det stadig opp Deleuran-teikningar i blad og tidsskrift. Norske studentblad har óg brukt av arbeida hans. Som bokillustratør illustrerer han gjerne så tett at han nærmer seg teikneserien. Eit døme på dette er Irma Clausens bok En bog om Skt. Hans (Københ. 1977).

Når ein ser ei Deleuran-teikning i eit blad, er ein aldri i tvil om kven som har laga dette. Claus Deleuran har ein svært personleg stil, som i fyrste omgang kan verke gnidrete, men som viser seg å vera svært så karakteriserande. Bilda hans er alltid fulle av detaljar, og detaljerikdomen kjem til å verta karakteristisk også for forteljestilen

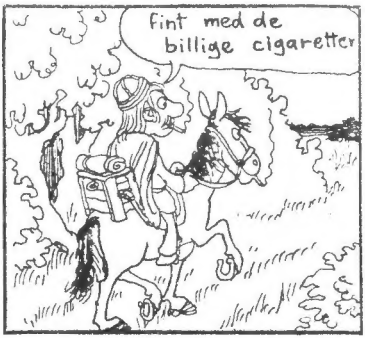

Humoren i Bjarkes saga byggjer på anakronismar.

Frå s/s Plimsollers rejse.

Frå Rejsen til Saturn.

hans. Ein slik detaljerikdom må gå ut over den episke tråden, og slik er det her óg. Men det underlege er at når ein les, så vert tråden i forteljinga uvesentleg bak alle detaljane. Det er umogleg å attfortelje Deleurans seriar. Handlingsgangen er springande og verkar improvisert; det ein hugsar er dei småpussige detaljane. Men når ein ser etter viser det same seg som i teikningane hans: Alle trådar vert knytte saman, detaljane er delar av ein heilskap.

Seriane til Deleuran har sjeldan nokon helt. Rejsen til Saturn har ikkje eingong ein hovudperson. Serien handlar om ei gruppe verneplikttige som vert med på ei reise til Saturn, og Deleuran tek seg tid til å gje dei fleste individuell form. Vi får greie på bakgrunnen deira, og når dei kjem ut for dramatiske hendingar, reagerer kvar utifrå sine forutsetningar. Deleurans personar let seg ikkje vippe av pinnen utan vidare, dei reagerer kvardagsleg og konsentrerer seg om dei nære problema, som å bruka toalettet i vektlaus tilstand. Vel nede på Saturn leiter dei opp ein kjøpmann for å få seg ei kasse øl. Og ein av dei er så opptatt av ei Tarzan-bok at han ikkje oppdager at dei har vore på Saturn i det heile. Typisk nok held historia fram etter at dei dramatiske hendingane er vel avslutta. Vi får sjå korleis det går med dei forskjellige seinare i livet, og til slutt samlast alle til ein festmiddag mange år etter. Dei held taler, vert fulle og tek buss eller drosje heim.

Dette at Deleurans personar har bakgrunn og menneskelege relasjonar, gjer at dei kjem oss så mykje nærare enn den vanlege teikneseriehelten, som berre har relasjonar til ein episode om gongen.

Claus Deleuran er framleis ein ung mann, det er lett å sjå at se-

NEJ SE! DER HAR VI JO JESUS! SÅ NEDE I OGSÅ LIGE AT FÅ HAM AT SE! HVORDAN GIK DIN SIDSTE GENKOMST, JESUS?
DEN GIK ELLERS FEDT NOK!
JEG PRØVEDE NYE VEJE DENNEGANG OG KØRTE DET HELE SUPERPROFESSIONELT - HELT COOL, DU VED! 1,5 MILL. ÅRSOMSÆTNING, MAND! 2 VILLAER OG 4 VOGNE! SÅ KOMMER DER PLUDSELIG EN IDIOT UD FRA EN SIDEVEJ, - SMASK! MAND!

På tilbaketur frå Saturn er dei innom Paradiset.

Forts. side 13

HÅVAR EIDE:

HVA SKJER HOS MARVEL?

På grunn av at så mange Marvel-serier har gått inn i det siste, er det blitt stadig vanskeligere å holde seg orientert om hvilke serier som fremdeles blir gitt ut, og hvem som lager dem. Her er en oversikt over hva som fremdeles kommer ut på originalspråket, pluss hvilke serier som er gått inn.

+ = gått inn. ? = usikker.

THE AMAZING SPIDER-MAN er forfattet og redigert av Marv Wolfman, og tegnet av Keith Pollard. Kommer ut hver måned.

AVENGERS er forfattet av David Michelinie, tegnet av John Byrne og redigert av Roger Stern. Utkommer månedlig.

+ BLACK PANTHER er gått inn. Siste nummer var nr. 15, men historien vil bli avsluttet i Marvel Premiere.

BATTLESTAR GALACTICA er skrevet av Roger McKenzie og illustrert av Walt Simonson og Klaus Janson. Bladet er redigert av Al Milgrom og kommer ut månedlig.

CAPTAIN AMERICA vil fra og med nr. 237 bli skrevet av Chris Claremont. Serien tegnes fremdeles av Sal Buscema, redigeres av Don Perlin og kommer ut hver måned.

+ CAPTAIN MARVEL sluttet med nr. 62. Fire-fem historier vil dukke opp i Marvel Spotlight.

CONAN THE BARBARIAN er av Roy Thomas, John Buscema og Ernie Chan. Det er et månedshefte, og nr. 100 er planlagt som et ekstra stort nummer.

DAREDEVIL er skrevet av Roger McKenzie og tegnet av Frank Miller. Heftet, som er månedlig, blir redigert av Al Milgrom.

DOCTOR STRANGE ble tatt over av Gene Colan ved nr. 36, og av Chris Claremont i og med nr. 38. Heftet kommer annenhver måned og er redigert av Al Milgrom.

FANTASTIC FOUR blir fremdeles forfattet og redigert av Marv Wolfman. Bladet kommer selvsagt ut hver måned.

REED--DO YOU THINK THE CRUSADER WAS REALLY DESTROYED?
WE KNOW SO LITTLE ABOUT SOLAR ENERGY, COULDN'T--?
I DON'T KNOW, JOHNNY, FOR ONCE I DON'T HAVE ALL THE ANSWERS.
QUICK, SUZIE--POINT ME OUT THE WAY BACK TA THE FANTASTICAR!
WHY, BEN?
THIS IS ONE DAY I GOTTA GO MARK DOWN ON OUR CALENDAR!
AND THEN--I'M GONNA PLAY LIKE IT NEVER HAPPENED!

Fantastic Four er stadig en populær serie i USA.

Det er en mulighet for at GHOST RIDER blir utgitt hver måned i nær fremtid. Mike Fleisher tok over tegningen fra nr. 36. Don Perlin er fremdeles forfatteren, og Roger Stern redigerer.

+ GODZILLA gikk inn med nr. 24.

+ HOWARD THE DUCK er gått inn med nr. 31. (Snufs! Red.)

INCREDIBLE HULK er forfattet av Roger Stern og tegnet av Al Buscema. Også dette bladet redigeres av Al Milgrom. Månedlig.

+ THE INVADERS gikk inn med nr. 41, som var et ekstra stort nummer hvor man også tok med det materialet som skulle ha stått i nr. 42.

IRON MAN er av det vanlige teamet: David Michelinie (forfatter), John Romita jr. og Bob Layton. Redaktør: Roger Stern. Månedlig.

+ JOHN CARTER, WARLORD OF MARS er gått inn med nr. 24. Han vil ikke dukke opp i noen andre hefter.

? KING CONAN er det fremdeles noe usikkert med.

MACHINE MAN fortsatte i april med den 10. utgaven. Den er skrevet og redigert av Marv Wolfman, tegnet av Steve Ditko og er månedlig.

? MAN-THING er usikker, men når den kommer ut, vil den bli laget av Mike Fleisher og Jim Mooney.

MARVEL PREMIERE 49 vil handle om The Falcon i en historie av Mark Evanier, Sal Buscema og David Simons. Nr. 50 handler om Alice Cooper; denne historien ble lenge holdt hemmelig. Nr. 51-53 vil avslutte Black Panther-fortsettelsen. Fra da av avsluttes antagelig dette bladet.

Thor står heller ikke i fare for å måtte gå inn.

MARVEL SPOTLIGHT vil i de fire første numrene omhandle Captain Marvel.

MARVELS TEAM-UP er skrevet av Chris Claremont og redigert av Al Milgrom. Månedlig.

MARVEL TWO-IN-ONE er forfattet av Ralph Macchio og Mark Gruenwald og redigert av Al Milgrom. Månedlig.

MASTER OF KUNG FU blir fremdeles forfattet av Doug Moench og tegnet av Mike Zeck. Roger Stern redigerer dette månedlige heftet.

MICRONAUTS er forfattet av Bill Mantlo, illustrert av Mike Golden og Josef Rubinstein og redigert av Al Milgrom. Utgivelsen er månedlig.

+ MS. MARVEL gikk inn med nr. 24.

POWER MAN/IRON FIST er forfattet av Mary Jo Duffy, tegnet av Trevor Von Eeden og redigert av Roger Stern. Annenhver måned.

+ RED SONJA gikk inn med nr. 15. Ytterligere tre historier er laget, og de vil bli å finne i Savage Sword of Conan.

SHOGUN WARRIORS er forfattet av Doug Moench, tegnet av Herb Trimple og redigert av Roger Stern. Månedlig.

SPECTACULAR SPIDER-MAN er forfattet av Bill Mantlo og illustrert av Jim Mooney. Heftet er månedlig og er redigert av Al Milgrom.

SPIDER WOMAN er forfattet av Mark Gruenwald, tegnet av Carmine Infantino og redigert av Roger Stern. Månedlig.

STAR WARS er forfattet og redigert av Archie Goodwin og tegnet av Carmine Infantino. Månedlig.

SUB-MARINER er ikke kommet ut ennå. Jim Shooter og Alan Weiss arbeider på første nummer.

TARZAN er forfattet av Bill Mantlo og illustrert av Sal Buscema. Al Milgrom redigerer dette månedlige bladet.

THOR blir fremdeles redigert og forfattet av Roy Thomas. Den vil fra nå av bli tegnet av Keith Pollard. Månedlig.

THOR IN ASGARD er ennå ikke kommet ut, men vil bli et 60 cents/48 siders hefte redigert av Roy Thomas.

+ TOMB OF DRACULA gikk inn med nr. 70, som var et 60 cents/48 siders hefte og inneholdt redigert materiale som var ment for nr. 70-72, av Marv Wolfman, Gene Colan og Tom Palmer.

WHAT IF? fortsetter å komme annenhver måned i 48 siders format, redigert av Mark Gruenwald.

Til slutt: X-MEN fortsetter under Chris Claremont, John Byrne og Terry Austin, redigert av Roger Stern. Månedlig.

Det er bare tre reprint-serier igjen: MARVEL TALES, MARVEL SUPER-HEROES og SGT. FURY, der de respektive hovedpersonene er Spider-Man, The Hulk og Sgt. Fury.

Kilde: The Comic Journal nr. 45, mars 1979.

●

Endelig på markedet (i slutten av oktober): Min lenge bebudede KJEMPE-SALGSKATALOG på 80 sider eller mer, på engelsk. Breddfull av Disney, Marvel, DC (gullalderen), underground, Warren, bøker og mye annet. Tøvørpris: 10 svenske kr. Sett pengene inn på min postgirokonto! Etter publisering kan prisen bli fordoblet, og det er det verdt, for dette er mer enn bare en katalog!!! Den er fullt kommentert med indeks over tegnere og korte analyser av seriene, faktisk USA-serienes historie i mini-format fra 40-årene til i dag. Omslag og illustrasjoner av Disney-tegneren Reiche! Du har aldri sett, og kommer aldri til å se, en katalog som denne. Den blir øyeblikkelig et samlerobjekt (kanskje!). Vær oppmerksom på at publiseringen kan drøye noen få uker, men du får ditt eksemplar hvis du betaler skr. 10 til min postgirokto.

Jørgen Schrøder - Birger Jarlsg. 119/1 - 113 56 Stockholm - Sverige. Tlf. (08)30 08 47 - pgkto. 92 27 25-7

Forts. fra side 9

IMENS
AK MIN VEN; HAVDE DU SET EN GOD LILLE FORRETNING KØRT NED FOR DIG, VAR DU OGSÅ PIRAT I DAG!
JEG HUSKER EN MORGEN JEG SKU UD MED PETROLEUM
irma
...EN KÆMPESTOR KÆDE FORRETNING VAR SKUDT OP OVER FOR MIN KOLONIALHANDEL. FRA DA AF VAR DET NED AD SKRÅPLANET MED MIG....

Ein gamal pirat fortel Thorfinn si historie.

riane hans er prega av ungdomsopprøret i 60-åra. Men seriane hans kan neppe seiast å vera politiske utover det at kapitalistar og yrkesmilitære vert framstilt som svært usympatiske. Men dette er ikkje politisk forkynning, det er snarare eit uttrykk for den skepsis til borgarlege verdiar og autoritet som var karakteristisk for ungdomsopprøret.

I Thorfinn finn vi ei skildring av revolusjonen som trass i den humoristiske tonen er uttrykk for politisk resignasjon. Etter at verdensrevolusjonen er eit faktum og Thorfinn har all makt samla i si hand, vert det likevel ikkje noko særleg forandring. Ekspertane overlever alt, og det er dei som eigentleg avgjer. Til slutt dreg Thorfinn tilbake til det vesle miljøet. I dette ligg det vel eit fortelje-teknisk grep. Med Thorfinn i rolla som verdensherskar vert serien umogleg. Thorfinn kan berre fungere i nærmiljø med vanlege menneske.

Claus Deleurans seriar er laga for eit dansk publikum, og det vrimlar av hint til danske institusjonar og tilhøve. Men dette burde ikkje hindra nokon i å prøve seg på seriane. Dansk lynne og tenkjemåte ligg oss likevel mykje nærare enn det amerikanske grunnlaget vi møter i mesteparten av norsk teikneserieimport.

Forts. fra side 7

Gates er også et interessant null: han er den ikke altfor begavede men plikttro toppfunksjonæren som forstår å holde seg flytende under ethvert politisk system, og som lar seg manipulere - han er like stæreblind som Smith selv for det vanvittige i keiserens ordrer og disposisjoner for å bevise sin makt; og gradvis forstår vi at den forhenværende kokken Gates også er blitt sinnssyk av sin makt.

Goscinny og Morris' fremstilling av disse 3 politikertypene er psykologi på høyt plan, samtidig som deres latterlighet gjør dem menneskelige! Smith selv bevarer en urokkelig keiserlig verdighet til siste stund. Kanskje gjenkjenner vi typene på den politiske verdensarena anno 1979 - uten at jeg dermed skal insinuere at alle maktpolitikere er sinnssyke ... eller nuller ...

- - -

(Artikkelen blir helt sikkert avsluttet i neste nummer.)

Sams Brevkasse

Adresse: Jon Gisle, Glückstads gt. 5, Oslo 1

JEG ER interessert i Freddy Miltons serier. Hvordan kan jeg få tak i Det store nys, Gustav og detektivserien Zenit, som han laget sammen med sin bror Ingo? Dessuten vil jeg gjerne ha tak i boka om donaldismen.

Hilsen Henning Bødtker

DET STORE NYS ble utgitt av det danske forlaget Interpresse og kan bestilles derfra. Adressen er: Krogshøjvej 32, DK - 2880 Bagsværd. Gustav er sannsynligvis utsolgt, men du kan prøve å skrive til Runepress, som har samme adresse som Interpresse. Zenit var opprinnelig en avisserie, men den har også stått i Freddy Miltons eget utmerkede blad Sejd nr. 10 og 12 (i nr. 12 under tittelen Torsten Lund). Sejd kan bestilles fra Per Vadmand, Veras Allé 24, DK - 2720 Vanløse. Og Donaldismen er i ferd med å bli utsolgt, men så lenge det er noen eksemplarer igjen, kan en hvilken som helst bokhandel bestille den for deg fra forlaget, som er Gyldendal. La meg også nevne at det om kort tid kommer en dansk utgave på markedet, og den er mer aktuell enn den norske. Den danske versjonen er ajourført av forfatteren, Jon Gisle, og oversatt av Freddy Milton, og den kommer ut på før nevnte Interpresse.

Hilsen Sam

VET DU hvem som har laget Tobben, Truls og Bob Binn? Jeg tror det kan være Franquin. Jeg har sett disse tre tegneseriene i Tempo.

Hilsen Tore Chr. Myhre

DETTE VAR vanskelig! Det vi har klart å finne ut, er at Tobben ikke er av Franquin, men av den lite kjente tegneren Dupont. Teksten er dels av Vicq, dels av Degroot. Blandingen av franske og nederlandske navn på dem som har laget serien, tyder på at den er av belgisk opprinnelse. Når det gjelder Truls og Bob Binn, tyder tegnestilen på at det også her er Dupont som står bak.

Hilsen Sam

•

TIL SAMS BREVKASSE.

1) Takk for et ypperlig blad. Men det er én ting jeg savner, nemlig en bytte-/salg-spalte. Bladet er kanskje ikke ment for den slags stoff i stor utstrekning, men samlingen er jo en vesentlig del av interessen. Så kom igjen, folkens: Send inn manko- og dublettlister. Selv om det på enkelte virker dyrt, er det bare å tenke på alt gullet du kan få tak i gjennom annonsen.

Det lønner seg også å annonsere

i andre blader. Jeg fikk f.eks. tak i 90 Donald-blader fra 1949-64 gjennom en annonse i Det Nye.

2) Finnes det en oversikt over hva Disney-hefter er verd her i Norge? Det ville være morsomt å se en slik liste, for jeg synes prisene varierer enormt på ett og samme blad.

3) Hvorfor ikke oppgi navn og adresse på abonnentene på bladet slik at man kan se om det er noen tegneseriesamlere/-interesserte der man bor? Dette blir gjort i det danske donaldistmagasinet Dafi-nyt.

Hilsen Håvar Eide

1) TAKK FOR komplimentet! Som du er inne på, er det mulig å sende kjøp-, salg- og bytteannonser til TEKST & TEGNING. Jeg kan nevne at bladet nå når ca. 700 tegneserieinteresserte mennesker i Norge (og enkelte i utlandet), så mulighetene for å få svar på en annonse skulle være store. Får vi inn mange annonser av denne typen, vil de bli plassert sammen i en egen seksjon av bladet. En god nyhet: For å oppmuntre folk til å komme med rubrikkannonser, settes prisen herved ned fra 2,50 til 2 kroner per linje!

2) Pål Jensen gav i 1976 ut et lite hefte som het Hvordan samle på Donald Duck & Co. Her har han en liste med forsøksvise verdiansettelser på norske Donald-blader. I samme hefte finnes en liste over hvilke priser Oslo-antikvariatene tar for bladene. Ulempen er selvfølgelig at disse listene begynner å bli noe foreldet.

La meg samtidig nevne at TEKST & TEGNINGs redaksjon ser med ublide øyne på de mange forsøk på å slå mynt på brukte Donald-er. I sin tid reagerte Jon Gisle på Pål Jensens verdiansettelsesliste, fordi han mente at Jensen begynte å bli lovlig kommersiell.

3) Jeg er redd vi har for mange abonnenter! Det nærmer seg 540 stykker, og det vil ta litt for mye plass å offentliggjøre navnene på alle, med adresse og det hele. Dessuten er det jo stadig forandringer i abonnentmassen, idet nye kommer til samtidig som gamle abonnenter strykes på grunn av manglende betaling. For å bli ajour måtte man bringe en slik liste én gang i året, og det er jeg redd ville ta for mye plass.

Den eneste løsningen jeg kan tenke meg, er følgende: Hvis det er mange (dvs. minst 100) som er interessert, kan vi lage et særtrykk med hele abonnentlista. Dette særtrykket kan de interesserte få tilsendt mot å betale 3-4 kroner. De som er interessert i dette forslaget, kan skrive inn til oss.

Hilsen Sam

VET DU noen steder man kan få tak i de fire Tintin-heftene som Schibsted ga ut?

Har det blitt laget flere Asterix etter at Goscinny døde?

Med hilsen Tom E. Ellingsen

TJA, hvis det er noen igjen av Schibsteds Tintin-album (og det er det sannsynligvis, for de ble en salgsmessig fiasko), kan du få dem fra forlaget: Chr. Schibsteds Forlag, Kristian IV's gt. 1, Oslo 1.

Ryktene om Asterix er mange. Det synes klart at serien skal fortsette, men like sikkert er det at det hittil ikke er laget noen nye album etter Goscinnys død. Attpåtil går det rykter om at også Uderzo er på vei ut, og om at Greg, forfatteren til Bernard Prince, på eget initiativ har skrevet manuskript til et par nye historier om Lucky Luke og Asterix, i et forsøk på å lansere seg selv som "den nye Goscinny". Hvordan Gregs manus er blitt mottatt av de to tegnerne, Morris og Uderzo, tier historien om, men noen fast ansettelse som manusforfatter har han iallfall ikke fått foreløpig. Så Asterix-fans får bare smøre seg med tålmodighet en stund til.

Med asteristisk hilsen, Sam

•

SEMIC SVERIGE gir ut Svenska Serier. Verdt en omtale i T&T? Jeg har brakt på det rene at det ikke går an å abonnere på bladet direkte fra forlaget. Har du en adresse i Sverige der man kan få kjøpt bladet?

For en god del år siden så jeg et album som het Kjempe Allan, visstnok en svensk serie. Vet du hvordan det går an å få fatt i den norske eller svenske utgaven?

Det burde nå bli mer og mer aktuelt å forsøke et blad med norske serier igjen! Håper du vil ta saken opp i T&T! Hilsen Jan A. Gjerde

DEN GREIESTE måten å få tak i Svenska Serier på, er antagelig å kontakte Semic Norge, Thv. Meyers gt. 72, Oslo 5. Bladene blir antagelig

omtalt i neste nummer av T&T.

Allan Kämpe er, hvis jeg ikke tar meget feil, svensk og laget av Eugen Semitjov. Hvordan du skal få tak i gamle eksemplarer av dette bladet vet jeg ikke, men kanskje noen av leserne har blader liggende som de gjerne vil bli av med?

Seriefokus, Semics nye blad, blir åpen også for norske serier, selv om de utenlandske vil dominere. Jeg tror ikke det kan bli noe rent norsk tegneserieblad med regelmessige utgivelser før det offentlige er villig til å tre til med støtte. Sam

•

HEI!

Jeg er abonnent på Tekst & Tegning og synes det er et virkelig godt blad, til tross for enklere utstyr. Bladet har blitt mer innholdsrikt, og det har mye variert stoff.

Over til noen spørsmål som jeg håper noen kan svare på: Hvem har tegnet Supermann nr. 2/1978, Gigant nr. 4/1977, de to siste stykkene i Gigant nr. 1/1975, samt Superboy nr. 1/1979. (Bladutgiverne burde opplyse i heftene hvem som har tegnet seriene!)

Jeg lurer også på om noen av T&Ts lesere kan skaffe meg gamle Tarzan og Tarzan & Co.

Jeg selger blader til reduserte priser, og de som er interessert, kan skrive til meg og be om salgsliste.

Til slutt vil jeg ønske Tekst & Tegning lykke til videre.

Hilsen Jostein Hansen, Milnveien 26C, 6500 Kristiansund

VI SENDTE hele brevet ditt over til Semic og fikk følgende svar: Supermann 2/78 er av Curt Swan og Ted Blaisdell. Hvem som har tegnet første halvdel av Gigant 4/77, vites ikke, men siste halvdel er av Walt Simonson. Overfor Gigant 1/75 kapitulerer man i Semic, - de har ikke arkiveksemplarer av dette nummeret. Superboy 1/79 er laget av James Sherman og Jack Abel. Hilsen Sam

•

MINDRE DUCK i T&T! Vi har nå etter hvert fått så mange donaldistiske blader at markedet burde være dekket i dem. Hilsen Arild Wærness

NESTEN IKKE noe Duck i herværende nummer! Men ellers er vi litt i tvil om hva vi skal gjøre med donaldistisk stoff nå når Donaldisten ikke kommer så ofte lenger. Sam

■

HAR DET første nummeret av Tempo (i god stand) noen verdi?

Hilsen Knut Blomstrøm

DET TROR jeg ikke kan være mange kronene verd. Bladet er tross alt bare vel 10 år gammelt.

Hilsen Sam

Elin Amundsen

KVINNER I (OG) TEGNESERIER

Mange sider ved tegneserier har vært diskutert og beskrevet. Det har vært deres påvirkningskraft, skildring av ulike raser, deres dypere filosofiske innhold eller deres farvegjengivelse. Men jeg savner stoff om kvinnene i tegneseriene. Få har interessert seg for dem.

Ser vi på tegneserier generelt, kan vi raskt fastslå at kvinnenes plass i dem og fremstillingen av kvinner ikke er særlig flatterende. Jeg vil dele kvinnefremstillingene i to grove kategorier:

1) Den maskuline kvinne (ut fra sitt virkefelt kunne hun like godt ha vært mann).

2) Den kvinnelige kvinne (søt, passiv, fyller en tradisjonell kvinnerolle).

Til den første kategorien hører bl.a. Barbarella, Modesty Blaise, Julie Wood og Superwoman.

HER ER TYST SOM I GRAVEN. MIN CASSIOPEIA VÆREUG ER BLEVET ET GRAVKAMMER FORLADT AF ALT LIV? JEG MÅ PRØVE AT SE UDE I KONTROLRUMMET.
4

Mannlig kvinne av Barbarella-typen. Fra den danske serien Teneetrynl (1969).

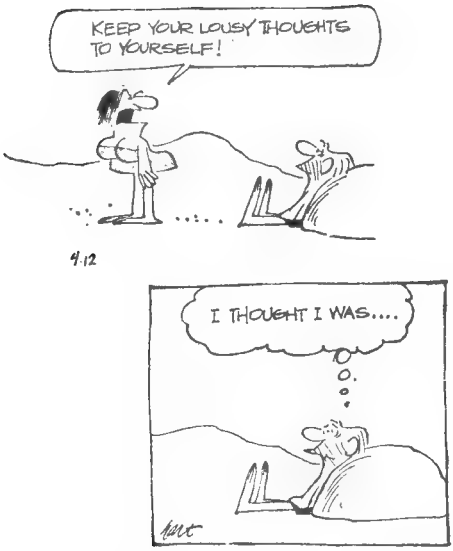

Fra B.C. Ei typisk kjerring i aksjon.

Inn under kategori 2 kommer Bestemor Duck, Dolly, Minni, Fia, kvinnene i Asterix, i Skipper'n, i B.C., Knoll og Tott, Rødøye, Knøttene og spenningsserier som f.eks. Mark Breton (kjent fra Tempo).

Kategori 1 kjennetegnes av at kvinnene er vakre, unge og utfører handlinger som menn like godt kunne ha utført uten at noe kjønnsrollemønster hadde blitt truet. Ved siden av dette inneholder en del av disse seriene en blanding av sex og vold som vi ikke finner i kategori 2. Kvinnene i de seriene som tilhører Barbarella-tradisjonen, er ofte halvpåkledde, bærer våpen som f.eks. pisker, og nøler ikke med å torturere sine medsøstre(!). Det er som regel andre kvinner som plages - ikke mennene. De blir som regel elsket i hjel - nesten, da!

Men det er også andre kvinnetyper som befinner seg i kategori 1. Det er f.eks. den racermotorsykkelkjørende Julie Woods (i Tempo). Hun er interessert i sykler og fart akkurat som gutter, og hun konkurrerer på like fot med dem, stort sett. Julia Jones (fast innslag i Allers gjennom en lang årrekke) er også en slik type kvinne. Hun er med i politikken og handler som en mann, men hennes kvinnelighet underslås ikke, og litt hjelp av ektemann og søster får hun jo når det røyner på som verst.

Kvinnene i kategori 2 gjør ikke noe annet enn hva vi kaller tradisjonell kvinneaktivitet. De er hjemme og steller, er enten søte og snille (dumme?) eller noen forferdelige hurper som svarer til den mest ekstreme oppfatning av hvordan en slem svigermor er. Som eksempler på de søte (dumme?) kan jeg nevne Minni Mus, Blondie (stort sett), Dolly, prinsessen i Tresk, venninnen til Jack Thomas.

Vi vet alle hvem de hurpete er: Fia er vel stjerneeksemplet, men også Sofie fra Knøttene stiller sterkt, likeså noen navnløse stygge damer i B.C. og ikke å forglemme konen til trollmannen Tresk. Disse furiene er samtidig stygge og lite tiltrekkende, ja, de er inkarnasjonen av begrepet kjerring! - mens de søte er inkarnasjonen av hønsehjernen.

Far, har du sett kokkepikens gummihansker? Og har du tatt badehetten min på badet?
Nei! Jeg er på jakt etter mine egne sokkeholdere

Den kvinnelige kvinne og hennes bekymringer.

Av denne korte beskrivelsen av de to typer kvinnefremstillinger ser vi at kvinnene enten egentlig er forkledde menn, med handlingens mot, sexlyst og tendenser til vold, eller kvinner med en sjel og tanke så dyp som så ---.

Vi kan spørre oss i hvilken av disse fremstillingene vi kvinner kjenner oss igjen. Ikke i noen av dem. Derimot kjenner vi igjen oppfatninger av kvinnen i dem, men det er noe annet. Menn er heller ikke som mennene i tegneseriene, men modellene i seriene svarer mer til menns verden enn de gjør for kvinnenes vedkommende. Dette gjør tegneseriene mer virkelighetsnære for menn enn for kvinner, vil jeg tro.

Vi vet at stort sett er det menn som tegner seriene; dette kan være en forklaring på at kvinner blir så stereotypt gjengitt. Men vi har i hvert fall noen kvinnelige tegnere. En av de beste er franske Claire Bretécher, som tegner Les frustrés, som nå også foreligger i et dansk album med tittelen De frustrerede. Dette er en tegneserie som forteller om kvinnen, mannen og barnet i dagens samfunn, og den gjør det med ironi og klarsyn. Serien har et intellektuelt preg, men fremstiller det dagli-ge liv skikkelig både når det gjelder kvinner og menn - om enn i ironisk form.

At noen av kvinnefremstillingene i kategorier beheftet med en blanding av sex og vold, vil jeg tro skyldes at en del mannlige tegnere ser på kvinner som enten fjols eller som "farlige tigre" - og da

Julie Woods. Hvor mange kvinner kjenner seg igjen her?

med en tigers instinkter og oppførsel. Sistnevnte egenskaper gjør henne også mer attraktiv å beseire - det være seg på den ene eller annen måte -, eller å bli beseiret av: Det var en verdig fiende som vant, ikke en hvemsomhelst. Vi ser "madonna og skjøge"-myten. Fremstillingen er mer preget av ønsketenkning enn av realitetssans, og dette går igjen nesten overalt uansett type serie. Bildet av kvinner er ikke realistisk, og det gjelder begge kategorier. I noen serier ser vi enda til at kvinner ikke er med i det hele tatt. Smurfer med kvinnelige attributter finnes så å si ikke. I Lucky Luke er kvinnene også stort sett fraværende, skjønt noen sparkepiker og gamle jomfruer finnes - og så Ma Dalton og Calamity Jane, da. De har begge fått hvert sitt hefte; den første er skrullete, og den siste så råbarket at en kan tvile på hvilket kjønn hun hører til. Men med humor er iallfall disse to kvin-

n[illegible]itt fremstilt, - den ros skal for[illegible]tter og tegner ha. De tror nok ikke at deres tegneseriefigurers personligheter er allmenngyldige. Men igjen har vi tendensen: Enten er kvinnefremstillingen virkelighetsfjern, eller kvinnen er et halvmenneske, hverken mann eller kvinne, men med de utroligste egenskaper og oppførsel.

Men hvorfor er det sånn? Tegneserier er i hovedsak en slags fiction. De skal ikke fotografere hverdagen slik den fremtrer. Hensikten er en lett, underholdende form som kan leses uten for stort besvær av flest mulig. Med et slikt utgangspunkt er det ikke rart at fremstillingene blir firkantede og lite nyanserte. Dette synes jeg særlig gjelder kvinneskildringene. Alle gamle diskriminerende holdninger til kvinner gjengis om igjen og om igjen i alle typer serier, men først og fremst i familieserier. Blondie, f.eks., er jo temmelig sløv, selv om Dagobert heller ikke fremstilles som det mest opplyste vesen på jord. (Hundene er i grunnen de mest fornuftige i den serien. I det hele tatt fremstilles dyr i en del serier som de mest menneskelige, hva nå det kan komme av.)

Jeg skulle ønske seriene ville bli mer virkelighetsnære enn de er i dag i sin fremstilling av mennesker, men selve historiene legger ikke opp til at det skal være mulig. Seriene blir virkelighetsflukt med underholdning, glemsel og drøm som viktigste siktemål. Jeg

Bretécher: De frustrerede. Ironisk, ja. Men hvor lærer vi egentlig det vi kan fra?

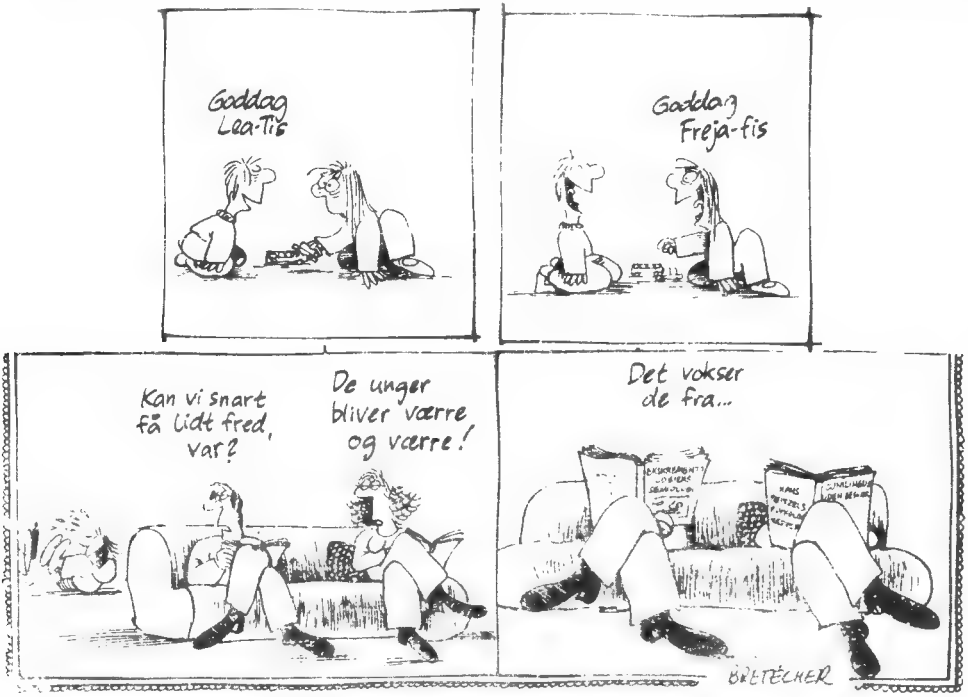

Et tidsskrift om tegneserier. Og en forening.

Foreningen heter Seriefrämjandet. Hittil har den bare eksistert i Sverige. Men nå holder norske serievenner på å organisere en egen avdeling av SeF.

Seriefrämjandet arbeider for bedre serier og for flere svenske serier — og ikke uten suksess. En sterk norsk avdeling av SeF kan utnytte erfaringene fra Sverige til å fremme en tilsvarende utvikling i Norge.

Tidsskriftet heter Bild & Bubbla — "nok det beste og mest allsidige serietidsskrift i Skandinavia" (Jon Gisle i Serieleseren). Medlemskap i Seriefrämjandet omfatter abonnement på bladet. Bild & Bubbla inneholder analyser, presentasjon av forskjellige tegneserier, debatt, anmeldelser, spørrespalte m m. Og det følger med et bilag med annonser.

Som medlem av Seriefrämjandet får du ikke bare Bild & Bubbla, men også en omfangsrik katalog over seriebøker og blader fra både USA og Europa, som du kan bestille til reduserte priser!

Medlemskap i Seriefrämjandet koster 34 norske kroner per år (22:50 kr. for elever i den videregående skolen eller på lavere skoletrinn.)

Vil du ha mer informasjon om Seriefrämjandet, skriv til Jon Gisle, Glückstads gate 5, Oslo 1, eller til Seriefrämjandet, Box 11034, S-100 61 Stockholm, Sverige. Eller betal kontingenten direkte inn på vår (svenske) postgirokonto nr. 173615-6.

SERIEFRÄMJANDET

tror vi har kjernen i problemet her. Når hensikten med seriene er flukt og underholdning, blir fremstillingene av menneskene stereotype og firkantede for å lette forståelse og identifikasjon hos leseren. Det er lett å gjenkjenne ei hurpe fra en søt, vever kvinne eller fra drømmekvinnen som både handler og er sexy og sexlysten. At vi kvinner ikke ensidig er noen av delene, spiller mindre rolle; klisjéene stemmer med vedtatte forestillinger slik de lever på folkemunne. Det uheldige ved dette er at vi får en opprettholdelse av klisjémessige holdninger via disse svært utbredte seriene. Jeg vil ikke påstå at tegneseriene har skapt holdningene, men du verden så godt de følger dem opp og forsterker dem.

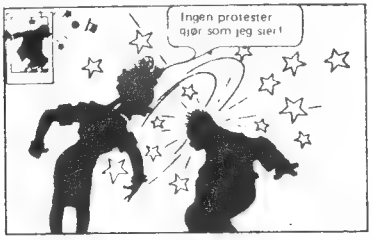

Stereotypiene i fremstillingen av kvinner i tegneseriene burde kunne modereres. Seriene behøver ikke bli kjedelige for det. At det er mulig, ser vi f.eks. i Bretéchers serier, og i Robert Crumbs serier, som jo er outrerte, men ikke på sedvanlig måte. Mafalda av Joaquin Lavado er nok en serie hvor samfunnet og hverdagen skildres meget virkelighetsnært, og hvor tradisjonelle rollefremstillinger ikke har fått gjennomslagskraft.

Det burde være en selvfølge at både kvinner og menn blir fremstilt mer i overensstemmelse med de roller og egenskaper de har, og ikke med de ekstreme utslag av typifisering vi ser i de fleste tegneserier, slik de er i dag. Så viktig et medium som tegneserier er, burde innholdet stå kvalitativt i stil med utbredelsen og interessen for mediet.

MANKOLISTE FOR DISNEY-HEFTER

1948: 1. 1949: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10, 11. 1950: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11. 1951: 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12. 1952: 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. 1953: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12. 1954: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12. 1955: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12. 1956: 7, 9, 10, 12. 1957: 3, 4, 12, 21, 23. 1958: 1, 9, 10, 14, 20, 22, 30. 1959: 3, 5, 9, 13, 16, 20, 22, 26, 29, 30, 32, 33, 35, 38, 39, 41, 42, 46, 50, 51. 1960: 2, 6, 19, 29, 36,37,39,42. 1961: 15, 31. 1962: 1, 8, 19, 50. Mnd. h. 1968: 9, 10. Alle spesialhefter 1950-54. 1955: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12. 1956: 9, 13. Spesialhefter: Sjarmør i pels, L som speiderleder, MM på eventyr med RH, Mary Poppins, Peter Pan, MM på eventyr, Emil og detektivene, Lady og landstrykeren (1966), Måneederkoppene, Den afrikanske løven, Davy Crockett, Indianerne. Show: 1, 2, 3, 4, 8, 9, 19. Fant: 1967 s.v., 1968s., 1969v., 1971v. Dubletter: ca. 300 fra 1956 til 1972.

Kontakt: Håvar Eide
Reinslettveien 20
8000 Bodø

Kjøpes eller byttes.

Jon Gisle:

ALTERNATIVSERIER FRA ÅRHUS

"Og det skete i de dage i den ellevte måned i det Herrens år 1978, da vintermørket sænkede sig over den lille nordgermanske provins, at der udgik befaling fra Ulf Torlyn, at al-Jyllands tegnere skulle skrives i mandtal."

På denne selvbevisste måten innleder en gruppe tegnere fra Århuskanten presentasjonen av seg selv på omslaget av tegneserieantologien Hård Kost. Og leser man videre, skjønner man at der nede skjer det virkelig saker og ting. Seriene i Hård Kost ligger kvalitetsmessig i overkant av hva man vanligvis kan vente seg av amatør- og nybegynnerserier. Det er også frapperende hvor raskt Århusgruppen har arbeidet. I løpet av mindre enn et halvt år klarte de å redigere dette store serieal-bummet (56 sider), få det trykket, markedsført og solgt.

Ulf Torlyn studerte i Århus i 1978. Han hadde ikke tegnet på mange år, men plutselig måtte han, i forbindelse med studiene, skrive en oppgave om tegneserier. Under dette arbeidet var det han begynte å stille spørsmålet: Hvorfor er det så få danske tegneserier? I november i fjor annonserte han i avisen Information etter folk fra Århus-området som ville være med på å utgi et dansk seriehefte.

Responsen var stor. Noen hadde serier liggende som de aldri hadde hatt sjanse til å få utgitt, mens andre grep papir og tusjpenn og laget nye ting. I løpet av desember møttes alle sammen, gikk gjennom hverandres produkter og ga råd og kritikk. Gruppearbeid er helt nødvendig for uerfarne seriekunstnere, sier gruppen i en presentasjon av seg selv: "Det er for svært for den enkelte både at skulle finde på gode historier og tegne gode tegninger."

Første opplag av Hård Kost utkom i april. Som et ledd i markedsføringen laget gruppen en fire siders avis med presentasjon av seg selv og utdrag av noen av seriene

...og den dag idag er der folk der æder hinanden og torturerer
hinanden for fornøjelsens skyld . og som
æder hinanden for pengenes skyld og...
...
TAK!

Elisabeth Damkjærs serier er korte humorstriper, og skiller seg dermed fra resten av Hård Kost. Poengene kan være gode, og tegnestilen er fin.

i albumet. Avisen ble distribuert som bilag til et nummer av Århus Folkeblad. Annet opplag av Hård Kost kom alt i mai!

Som i alle amatørserieblader varierer kvaliteten av Hård Kost en del. Men det er mye bra. Jeg festet meg spesielt ved en ganske lang sak, Ingolf ta'r på tur av signaturen Folmer. Bak den lite interessevekkende tittelen skjuler det seg en frodig humorserie full av de vanvittigste påfunn. Hovedpersonen har virkelig personlighet, og man føler med ham når han kommer ut for ymse ulykker og klager til sin manuskriptforfatter. Serien foregår i et alminnelig hverdagsmiljø, og nesten alt som hender, kunne ha skjedd i virkeligheten. Det vanvittige består i at tingene skjer på en gang! Først på siste side opphører bakkekontakten helt. Der treffer Ingolf en emigrerende sigarrøykende papegøye, som nettopp er blitt oppringt av Alex Haley, som vil skrive dens biografi under tittelen "Føtter".

En god tegner er også Michael Rasmussen. Han har flere serier med, og særlig Cyklus, som rett og slett skildrer menneskenes bedrøvelige tilværelse fra mandag til neste mandag, har en rent kafkask stemning. Rasmussens andre serier kan bli litt maniert absurde, noe han nok er klar over selv. En av historiene ender nemlig med replikken: "Satans. Jeg har tabt den røde tråd og jeg kan ikke finde meningen." I tillegg til seriene har Michael Rasmussen levert en fenomenal enkelttegning av Danmark, der Jylland og Sjælland er to fabeldyr som truer med å spise opp grisen Fyn.

Ingolf kort før han ta'r på tur. Den eneste selvsensur man har foretatt i Hård Kost, er å forby spekulative bilder av kvinnekropper. Nakne menn er imidlertid tillatt.

...HVIS JEG IKKE FÅR EN NY MANUSKRIPT FORFATTER INDEN NÆSTE SIDE, SÅ FINDER JEG SKI' EN ANDEN TEGNESERIE.... ANDERS AND FEX - JEG ER LIGEGLAD...

Venstreradikale tegnere utgjør en del av gruppen, men spiller langt fra noen dominerende rolle. Lars Hjelholts Byen af rustent jern er en god politisk serie, fordi den ikke inneholder lettvint forkynnelse. Den har en stemning som river leseren med, og Hjelholt har gjort et vellykket grep ved å la den sentrale personen i historien være et "du", som betrakter de politiske begivenhetene. Leseren identifiserer seg automatisk med dette "du". En historisk serie med politisk innhold er Ulf Torlyns Nye på heden, men dessverre: Her er det noe med tegnestilen som jeg ikke klarer.

Hård Kost innledes med en side hvor den tegnende arkitektstudent Flemming Sørensen lar Donald ende som helstekt and på et venstresosialistisk middagsbord. Denslags begynner det å gå inflasjon i i amatørserier, men Sørensens produkt er tross alt en av de best tegnede Donald-parodier jeg har sett. Det er bare det at nettopp Hård Kost viser at amatørtegnere kan få så mye mer ut av seriemediet enn bare å snu opp ned på figurer som Walt Disney Productions så allikevel har melket tomme for lenge siden. En som prøver å utnytte mediets muligheter, er Kåre Danielsen. Hans serie, Det indre rum, veksler på en dramatisk måte mellom drøm, virkelighet - og kanskje over-virkelighet. Tegningene er store og enkle, og historien er klar og konsis. Den handler rett og slett om en trafikku-

Bestialsk tegneserievold: Donald slaktes.

Michael Rasmussens Danmark.

lykke, - og så er det bare det at den handler om mye, mye mer. Albummets beste serie nest etter Folmers genistrek.

Samarbeidet om Hård Kost ble så vellykket at gruppen bak den bestemte seg for å prøve et permanent samarbeid. De kaller seg nå Tegneseriefonden. I mai trommet man sammen til et weekend-kurs i serietegning, der man arbeidet med manuskriptskriving, tegning og trykking. Dessverre var deltagelsen heller lav. Til gjengjeld har det kommet inn over 100 sider serier til de to neste numrene av Hård Kost. Nr. 2 er på markedet i disse dager, mens nr. 3 skal komme omkring 1. november.

Gruppen er etter hvert blitt spesielt oppmerksomme på kvinnesynet i tegneserier. I Det danske tegneserieforbunds interne blad sier Ulf Torlyn: "vores serier er for mandsdominerende, og kvinderne har en alt for passiv og traditionel rolle i vore serier, og de fleste vil prøve at tænke nærmere over det næste gang de laver serier."

o

De som er interessert i å komme i kontakt med gruppen i Århus og skaffe seg Hård Kost, kan skrive til: Tegneseriefonden v/ Flemming Sørensen, M.P. Bruuns gade 35^{III}, DK-8000 Århus C.

NORDISK SEMINAR I KØBENHAVN

Viktig begivenhet i København i tiden 14.-18. november! Da arrangeres nemlig for første gang et nordisk seminar for serietegnere. Selv om åstedet ligger i Danmark, er det Seriefrämjandet i Sverige som står som arrangør. Foreningen har fått økonomisk støtte til seminaret fra Nordisk kulturfond.

Et begrenset antall serietegnere (og -forfattere) skal være med. De betaler bare 100 svenske kroner for å delta; for øvrig dekker kulturfondsmidlene reise, kost og losji. En del forlagsfolk er også innbudt, men her må forlagene selv stå for utgiftene. Det er invitert observatører fra Nordisk råd, Det rådgivende utvalg for tegneserier i Norge, og Kulturrådet i Sverige.

Det blir foredrag av en rekke størrelser innen den nordiske tegneserieverden, blant annet Seriefrämjandets formann Magnus Knutsson, den danske forlagsmann og serieskribent Jens Peder Agger, danskenes utmerkede tegner Freddy Milton, og det berømte trippelmenneske, forlagsmannen, serieforfatteren og organisasjonsmannen Janne Lundström. Emnene for foredragene spenner fra hva slags innhold nordiske serier bør ha, til hvordan de skal produseres og markedsføres. Foruten foredrag blir det diskusjoner og gruppearbeid. En viktig hensikt er å skape kontakt både over landegrensene og mellom forlag og serieskapere.

Det heter i innbydelsen at deltakerne skal "diskutera skapandet av nya serier, lämpliga för samproduktion." Selv om markedene i de enkelte skandinaviske land er små, er det samlede nordiske marked av en slik størrelse at en co-produksjon av nordiske tegneserier burde kunne bære seg på litt sikt. Forhåpentlig blir grunnen til et konkret samarbeid lagt i København.

JG

TERKILD MARKER:

HVORDAN SKAPE EN NORDISK TEGNESERIEKULTUR?

Det fins en lang rekke enkeltpersoner, forlag og foreninger som arbeider for å bedre forholdene for nordiske tegneserier. De vil løse problemene på forskjellige måter, og ikke alle løsningene er like gode. I denne artikkelen vil jeg forsøke å oppsummere Det danske tegneserieforbunds erfaringer på området. Vi har ikke så fantastisk mye erfaring, men den erfaringen vi har, må likevel kunne brukes til ett eller annet.

Det er fire måter man kan arbeide på:

1) Appellere til den gjeldende kulturlovgivning.

2) Satse på de kommersielle forlag.

3) Stille krav til kulturmyndighetene.

4) Starte en motproduksjon ut fra egne erfaringer.

De fleste ønsker å satse på de to første løsningene, men i Det danske tegneserieforbund har vi valgt å benytte oss av de to siste løsninger.

I praksis er det forbundets forlagsseksjon, Balder og Brage, som arbeider med motproduksjonen. Arbeidet med å stille krav til kulturmyndighetene blir hemmet av at tegneserieforbundet ikke har fått gjennomdiskutert sin egen kulturpolitikk, og uten en slik diskusjon er det naturligvis halsløs gjerning å gå i gang med å bearbeide myndighetene.

Tegneserieforbundets forgjenger, Tegneserieklubben Asterix, satset i stor grad på alternativ 1) og særlig på alternativ 2). Dette gjorde de med en konsekvens som var beundringsverdig, for detendte med at de som var ledere for Asterix, oppløste foreningen og fikk seg jobber i forskjellige kommersielle forlag. Resultatet har blitt album med serier av yngre danske tegnere som f.eks. Peter Madsen og Freddy Milton. I forlaget Interpresse sitter feinschmeckeren Henning Kure og lager "dødlækre" album, mens Carsten Søndergaard, som også har bakgrunn i Asterix, redigerer Seriemagasinet. Han har gjort

bladet meget salgbart, men på en slik måte at det er blitt fullt av fascistoide voldsserier.

Både Kure og Søndergaard er flinke fyrer, - det må jeg understreke før de farer i luften over foregående ubarmhjertige utsagn. Man må likevel konstatere at deres opprør mot manglende kvalitet og ansvarlighet har endt med at de sitter og forestår det samme arbeidet som de kritiserte, på samme måte som det ble utført av dem som ble kritisert. Men annerledes kunne det naturligvis ikke gå. Man får jo ikke lov til å kritisere det bestående på andre premisser enn dets egene, eller hva, Jon? (Korrekt! Red.)

Under alle omstendigheter er det ikke den veien vi i Det danske tegneserieforbund vil gå. Vi vil tillate oss å kritisere alt hva vi har lyst til, selv om kritikken ikke alltid holder seg innenfor rammene av det nåværende økonomiske systemet. Systemer er jo til for at man skal kunne forandre dem. (Dette skal ikke tas til inntekt for at tegneserieforbundet er sosialistisk, men for at jeg personlig er det. Dette er mine personlige meninger, og ikke forbundets!)

Seriefrämjandet i Sverige har hatt lignende perspektiver for sitt arbeid, men til forskjell fra Asterix har de satset mye på alternativ 1) og appellert til kulturlovgivningen. Dette er etter min mening en fordel, og det later også til at Seriefrämjandet nå holder på å bevege seg i retning av den linje Det danske tegneserieforbund står for. Jeg håper at vi kan lære av SeF her, og jeg håper også at SeF kan lære av vårt arbeid med motproduksjonen. Dessuten har Seriefrämjandet alltid oppnådd resultater av sitt arbeid, og det er alltid positivt, selv om resultatene ikke alltid er slik man helst skulle ønske seg dem. Feilen ved å overlate sakene til departementene er at de ofte vil velge å gi støtte til et lite antall enkeltpersoner som arbeider på de kommersielle forlagene. Det er opplagt at støtte til flernasjonale firmaer til fotoseparasjon av serier i farger, eller skjulte lønnstillegg til ansatte i

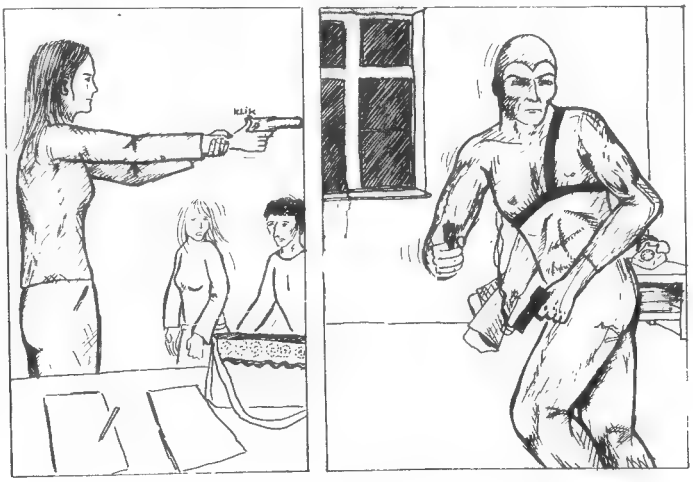

slike firmaer ikke er noen god måte å skape en rik og mangfoldig nordisk tegneserieku1tur på!! De multinasjonale tjener såmenn nok penger fra før, så de har god nok råd til å få tingene fotoseparert og til å gi folk skikkelig lønn. Det kan aldri være vårt problem at enkelte utgivelser ikke gir overskudd. Når noen ønsker å utbytte andre, må de også betale det det koster.

Det er selvfølgelig ikke nok å kritisere. Man må også komme med alternative ideer. Tegneserieforbundets virksomhet har hittil bestått av vår årlige utstilling i Huset i København, og, som allerede nevnt, forlaget Balder og Brage. Vi har også prøvd å opprette noen arbeidsgrupper som skulle lage noen serier som handlet om vårt eget liv og vår rolle som nordiske borgere. Den ene gruppen skulle lage noe om vår egen hverdag, mens den andre skulle gå løs på perioden fra 800 til 1300 og lage en halvdokumentarisk skildring av den. Dessverre brøt begge grupper sammen etter kort tid. Likevel synes vi at vi har gjort visse positive erfaringer som gjør at vi må forsøke på nytt.

Ideen med å lage tegneserier som gruppearbeid er ikke ny, men det er en så vanskelig fremgangsmåte at det må være et par meget dyktige personer med i hver gruppe for å holde dem sammen. Dessuten må de være mer fordomsfrie enn jeg er. Jeg klarte ikke å akseptere de andres ønske om å ha en intrige i historien. Man ville fortelle om en gudstjeneste ved å la organisten forgifte altervinen, for å bruke en litt grotesk sammenligning. I en halvdokumentarisk skildring av Nordens historie syntes jeg ikke det var den beste løsningen. Jeg er sterkt norrønofil og kunne ikke helt godta at man sparket til helligdommen.

Arbeidet med den årlige utstillingen er vel det som gir det beste resultatet. Det er her vi kommer i forbindelse med nye mennesker, og det er her vi viser frem hva som er blitt laget i det foregående år. Likevel har vi følt at dette ikke var nok. Vi vil også gjerne gjøre andre ting, og i den forbindelse vil vi gjerne lære av erfaringer andre har gjort. Jeg ser frem til å høre fra SeFs lokalforeninger, f.eks. Vi håper å kunne utvide våre kontakter i de kommende år, slik at vi kommer ut av vår nokså isolerte situasjon i det nordiske tegneserieliv.

Illustrasjonene til denne artikkelen er hentet fra Balder og Brages blad På stribe nr. 0(!). Nederst på side 28: Lars Dahls humorserie om slangen Ka. Side 29: Fra Mestermanden av Jørgen Nielsen og T. Marker. Side 29: Rødhette-parodi av Rune T. Kidde. På stribe kan bestilles fra Jesper Gimbel, Paludan Müllersvej 13, DK 5230 Odense M.

Interessant fra Semic: Det planlegges et nytt blad som blir en blanding av seriehefte og fanzine. Navnet blir Seriefokus, og i redaksjonen sitter tre serietegnere, Terje Nordberg, Eirik Ildahl og P.G. Olsen. De skal, heter det, redigere bladet på fritt grunnlag, uten innblanding fra forlagets side. Hvert nummer får 36 sider, som blir delt mellom artikler og serier - både utenlandske og norske.

Seriefokus får fargeomslag, men svart-hvit innmat, og det bør selge i 10 000 hvis forlaget skal la det få lov til å overleve. Første nummer kommer i januar 1980, og det vil så bli utgitt tre numre til med et par måneders mellomrom. Salget av disse fire numrene blir avgjørende for om bladet får fortsette. Når Seriefokus er kommet i skikkelig gjenge, blir utgivelsesfrekvensen fire numre per år.

Det er ennå ikke helt klart hvilke serier som vil bli trykt i Seriefokus, men redaktørene er på jakt etter serier som er gode og samtidig ikke særlig kjent i Norge. Blant annet har de kastet sine øyne på Hugo Pratts Corto Maltese, André Franquins Gaston og Will Eisners The Spirit. Av norske tegnere kommer Håkon Aasnes og sannsynligvis også Ragnar "Joker" Pedersen med.

Artikkelstoffet vil for en stor del bestå av anmeldelser, og dessuten kommer man til å bruke en del plass på presentasjon av tegnerne bak de seriene som blir trykt i bladet. På grunn av den begrensede plassen blir det bare én lengre artikkel i hvert nummer. I de første numrene planlegger redaksjonen et par artikler om tegneserienes formspråk.

Det er tydeligvis bevisst politikk fra Semics side å støtte fanziner. Moderforlaget, det svenske Semic, gir et årlig, vederlagsfritt tilskudd til Seriefrämjandets blad Bild & Bubbla. Den danske grenen av dette flernasjonale forlagskonsernet er Interpresse, som eier det lille forlaget Runepress, som utgir det kommersielt orienterte fanzinet Kulørte Sider (som er i svart/hvitt ....). I Norge tenkte man først å støtte Tegneserieakademiets Bobbla. Senere kom man altså til at Bobbla skal få være som den er, mens Semic satser på sitt eget artzine. Selv om forlaget ikke kan regne med noen umiddelbar økonomisk gevinst på Seriefokus, Bild & Bubbla og Kulørte Sider, er hensikten sikkert en langsiktig gevinst. Blader som dette bidrar til å gjøre tegneseriene mer anerkjent som uttrykksform, og det vil i siste instans også komme forlagene til gode.

JG

NEWS-NEWS-NEWS!

VALHALLA heter en ny dansk tegneserie som har gått i et ukeblad i noen måneder, og som 4. september ble lansert som album med brask og bram og vikingopptog og helstekt lam i Københavns sentrumsgater. Samtidig utkom albummet også i Norge. Valhalla - Valhall på norsk - er en komisk serie om de gamle norrøne guder, forfattet av Hans Rancke-Madsen og tegnet av Peter Madsen, som med dette etablerer seg som en av Skandinavias aller fremste serietegnere. Stilen hans minner litt om Freddy Miltons. Figurene har personlighet, og han kan fremstille både karikaturer og nifs dramatikk, selv om det er mest av det første. Noe av det aller beste er de innledende sidene, før selve serien begynner, der figurene blir presentert i bilder med mørk, mytisk stemning, holdt i dystre farger der sort og brunt dominerer. (La dermed også fargeleggeren, Søren Håkansson, være fremhevet.) Madsen gjør seriens hovedpersoner, Tor, Loke og Roskva, til fine typer. Godt tegnet er også den filosofisk tilbaketrukne gudekongen Odin, den militante fascisten Tyr og den kloke Frigg, som imidlertid ødelegges av manusforfatteren, som har gjort henne for påklistret seriøs.

Og det er her det av og til svikter. Hans Rancke-Madsen er en utmerket humorist, og det er i og for seg også prisverdig at han vil "ha noe på hjertet, noe man vil fortelle leserne om, selv om serien først og

Fra innledningen til det første Valhalla-albummet.

NEWS-NEWS-NEWS!

fremst skal være underholdning", som det står i etterordet til albummet. Men alvoret i Valhalla blir utenpåklistret, og de alvorlige replikkene er såpass få at de virker malplassert der de forekommer. Men Rancke-Madsen har også gjort en fin vri på historien ved å la den lille piken Roskva, som egentlig spiller en helt ubetydelig rolle i de gamle mytene, bli hovedpersonen. Albummet ender med en konfrontasjon mellom Roskva og Fenrisulven, men hvordan det går, skal vi ikke røpe. Kjøp heller albummet - selv om det er dyrt.

•

FREDDY MILTONS første Hakke Hakkespett-album, Klatten kommer, utkom på norsk i vår. Klatten, den clairvoyante seigmann fra verdensrommet, heter Klumpen i Norge. Album nr. 2, Lykkevannet, kommer på det norske marked i løpet av høsten.

Ellers er Freddy Milton i full gang med nye prosjekter. Han har tatt opp igjen en gammel idé, historien om dragen Gnuff som gjør tapre forsøk på å fungere i et moderne bysamfunn sammen med sine tre søsken. (Den yngste, Gnip, er ca. 100 år gammel!) T&Ts redaksjon fikk se de første sidene til serien før sommeren, og det så meget lovende ut. Se for øvrig vår bakside.

Dansk Lucky Luke nr. 35, Arizona, inneholder de to første Lucky Luke-historiene som overhodet ble laget. Vanligvis utkommer Lucky Luke parallelt i de tre skandinaviske land, men akkurat i dette tilfellet har Semic dessverre ikke villet investere i en norsk utgave. Historiene er fra 1946 og er både forfattet og tegnet av Morris; - dette var nemlig mens seriens senere forfatter, Goscinny, fremdeles var gymnasiast i Argentina. Morris' tegnestil har unektelig endret seg noe siden den gang:

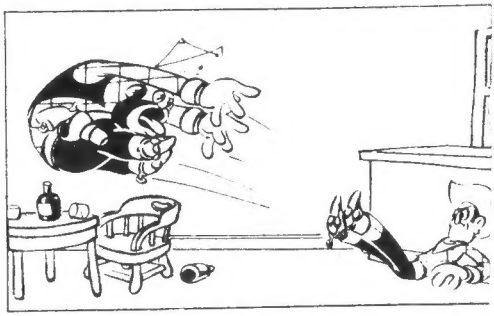

•

NOEN NYE danske fanziner: Kulørte Sider, utgitt av Runepress, er kommet med sitt 32. nummer. En stor artikkel om illustrerte klassikere som ikke bare handler om heftene med denne tittelen, men også om andre forsøk på - ja, kort sagt på å illustrere klassikere. Ellers mye småplukk - anmeldelser og nyhetsstoff. Kulørte Sider vi

NEWS-NEWS-NEWS!

ker ofte ikke så fyldig som dets 32 tettpakkede sider skulle tyde på.

Sejd nr. 13 inneholder første del av P.A. Krings 10 år gamle Weneetryhl, en science fiction-serie av Barbarella-typen. Briljant tegnet, kvinnefiendtlig soft-porno. (Se illustrasjon på side 18.)

Det danske donaldistbladet Carl Barks & Co. har også nådd til nr. 13. Dette er et viktig nummer, da det inneholder et nærmest fullstendig indeks over det danske Anders And & Co. fra starten i 1949 og fram til 1962, pluss spesialhefter. Indekset har like stor interesse for samlere av norsk Donald, siden den danske og norske utgivelsen har løpt parallelt det meste av tiden. I indekset er hver enkelt serie ført opp med tegner og opplysning om når den først ble publisert i USA, og tegnerne bak de aller fleste historiene er identifisert. Bladet inneholder også mye annet stoff, bl.a. referat av donadistpanelets diskusjon under tegneseriefestivalen i København 1978, samt en stor anmeldelse av Ralph "Fritz the Cat" Bakshis tegnefilm over Tolkiens The Lord of the Rings. - Både Sejd og Carl Barks & Co. redigeres av Freddy Milton og distribueres av Per Vadmand, Veras Allé 24, DK - 2720 Vanløse.

Den nystartede Aalborg Tegneserieklub utgir et lite blad som heter Super-Comics. Første nummer er en presentasjon av klubben og inneholder dessuten elementært stoff om donaldisme og fransk/belgiske tegneserier. Adresse: Hans K. Pedersen, Duebrødrevej 11, DK - 9000 Ålborg.

•

NORDISK MINISTERRÅD sendte i sommer ut innbydelse til en nordisk tegneseriekonkurranse med det formål å få fram en serie med informasjon om og til forbrukerne i Norden. Serien skal brukes i informasjonsøyemed i Forbrukerrapporten og tilsvarende blader i de andre nordiske landene. Konkurransen er åpen både for ferdig rentegnede serier og for skissemessige utkast. Innleveringsfristen er 16. november (klokka 12, for å være helt nøyaktig!). Hvis noen av Tekst & Tegnings lesere er interessert i mer informasjon om konkurransen, kan dere ringe Anne-Johanne Loe Whist i Forbrukerrådet, tlf. (02) 54 08 70.

•

BRAGE kaller seg Norges eneste alternative tegneserieblad, og det har såmenn rukket å komme med fire numre uten å bli omtalt i Tekst & Tegning, hvilket vi skjems over. Nr. 4 kom i sommer og inneholder 24 sider opprør mot den tradisjonelle tegneseriekunst. Haakon W. Isachsen er med, og ser på 70-åra med 60-årsblikk, mens signaturen Nillz har gående en fortsettel-

NEWS!

sesserie om hvordan Donald og Storeulv (i samarbeid med Magica) slåss med politiet (grisene) om 1½ tonn hasj. Dessuten en god serie om den meksikanske revolusjonslederen Zapata, pluss enkelte andre brukbare ting og en del rot. Adresse: Gard Lunde, 3093 Hillestad.

•

TEMPO har gått inn. Opplagstallet for dette bladet, hvor utrolig mange gode og dårlige serier er blitt utprøvd på det norske publikum siden starten for 13 år siden, ble etter hvert for lavt. Likevel har ikke Hjemmet gitt helt opp, for i stedet for det gamle Tempo kommer nå et nytt månedsblad, Super-Tempo, med én stor, avsluttet serie i hvert nummer.

•

SISTE: Ryktene vil ha det til at Sala skal ha tvillinger ...

— Du har rett, Sala. Vi ble enige. Vi må hver for oss utføre vårt arbeide —
— og når tiden for barnet kommer, vil vi være sammen.
— Å, ja, elskede!

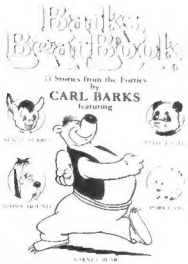

De fleste Barks-samlere vet at Barks ikke bare tegnet Donald, men også ikke-Disney-dyr på 40-tallet: i Our Gang, Porky Pig og New Funnies. Bare noen få har hittil hatt sjansen til å få lese disse seriene, for originalene er svært sjeldne og dyre (opptil 7000 $ for et komplett sett).

Et fransk forlag har nå endelig trykket opp alt sammen på ENGELSK fra serieheftene. Omslagsprisen er 40 $. Siden jeg har fått tak i et større antall, kan jeg selge dem for bare 190 svenske kr./eks., inkl. porto.

Det høres likevel litt dyrt ut for en bok, men tenk på hva du får: glimrende svart/hvitt-trykk, fargeomslag, myk innbinding, 274 s. Denne samlingen er alle Barks-samleres ønskedrøm. Tro heller ikke at historiene er kjedelige (bortsett fra New Funnies). Barbey Bear og Benny Burro er virkelig morsomme og minner i tegnestil og intriger ikke så lite om tidlig Donald.

Pengene settes inn på min postgirokonto. Det tar ca. 3 uker før du får boken.

Horst Schröder, Birger Jarlsgatan 119/1, 113 56 Stockholm, tlf. 08/30 08 47, postgirokto, 92 27 25-7

TJA, SÅDAN BEGYNDTE DET... OG SE NU, HVAD DET BLIVER TIL...
LYKKE TÆSCH
ØV, DET KLATTER OVER DET HELE...
ÆSJH!